

Anfonwyd at: / Sent to: monaoffshorewindproject@planninginpectorate.gov.uk

03 Rhagfyr / December 2024

<p>Annwyl Arolygiaeth Gynllunio</p> <p>Parthed: Cais gan Mona Offshore Wind Limited ar gyfer Fferm wynt alltraeth Mona. Cwestiynau a cheisiadau ysgrifenedig yr Awdurdod Archwilio am wybodaeth (ExQ2) - Cyhoeddwyd ar 19 Tachwedd 2024 – Ymateb Llywodraeth Cymru.</p> <p>Mae Llywodraeth Cymru'n nodi'r ymateb MOCNS-J3303-RPS-10289 ac yn diolch i'r ymgeisydd. Mae'r ymateb hwn yn cydlynu sawl maes polisi yn Llywodraeth Cymru.</p> <p>Bydd llythyr arwahân yn cael ei yrru gan adran Bysgodfeydd Llywodraeth Cymru.</p> <p>Gweler Atodiad A ar gyfer ymateb i gwestiynau penodol a godwyd gan yr awdurdod archwilio.</p>	<p>Dear Planning Inspectorate</p> <p>Re: Application by Mona Offshore Wind Limited for Mona Offshore Wind Farm. The Examining Authority's written questions and requests for information (ExQ2) - Issued on 19 November 2024 – Welsh Government Response.</p> <p>Welsh Government notes the response MOCNS-J3303-RPS-10289 and thanks the applicant. This response is a coordinated one, from across several policy areas of Welsh Government.</p> <p>A sperate letter will be sent separately by the Fisheries Division at Welsh Government.</p> <p>Please find attached a response to specific questions raised by the examination authority at Annex A.</p>
--	---

Yn Gywir / Yours sincerely

Ed Sherriff, Deputy Director – Energy on behalf of Rhys Morris
Prif Swyddog Rhanbarthol Gogledd, Canolbarth a Gorllewin Cymru /
Chief Regional Officer, North, Mid and West Wales
Grŵp yr Economi, Egni a Cynllunio / Economy, Energy and Planning Group
Llywodraeth Cymru / Welsh Government

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
ChiefRegionalOfficerNorth@gov.wales
Sarn Mynach, Cyffordd Llandudno / Llandudno
Junction, Conwy LL31 9RZ

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Reference	Question to:	Question	Welsh Government Response
ExQ2			
2.0	General and Cross Topic Questions		
Q20.3	The Applicant + Welsh Government	<p>Statement of Common Ground Produce a Statement of Common Ground on all issues of relevance to The Welsh Government. For submission at Deadline 5, with final version at Deadline 7. Add The Welsh Government to the Statement of Commonality.</p>	<p>The Applicant and Welsh Government met on 25 November to discuss the ExA's request for a joint SoCG. Welsh Government confirmed that its principal areas of interest relate to archaeology and heritage, and highways (on behalf of Welsh Ministers). Agreement on archaeology and heritage is being progressed through a SoCG with Cadw (REP1-034), an update of which will be submitted to the examination at Deadline 6, subject to agreeing meetings dates between the parties. The matter of Welsh Ministers' interests in highways is being progressed through relevant Protective Provisions, with a meeting held on 25 November to progress agreed drafting. Welsh Government and the Applicant can confirm that there are no other open issues, or areas of disagreement between the parties, and therefore do not intend to submit a SoCG into the Mona examination.</p> <p>The parties are also in discussion about a potential non-legal Memorandum of Understanding (MoU) regarding future engagement on joint working areas such as community benefits, ports, skills and supply chains, and Welsh language matters, with a meeting held on 26 November to discuss the matter. The</p>

			Applicant and Welsh Government intend to discuss this matter outside of the Mona examination process, and therefore the MoU will not be submitted into the Examination.
2.5	Commercial Fisheries, Fish and Shellfish		
Q25.1	The Applicant + Welsh Government	<p>Welsh Policy Can you advise if and how the Proposed Development aligns with The Welsh National Marine Plan and:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ECON_01: Sustainable economic growth; and ▪ FIS_01: Fisheries 	<p>WNMP policy:</p> <p>ECON_01 provides a basis for supporting projects which contribute positively to sustainable economic growth. The applicant can best set out how the proposal contributes to this policy.</p> <p>FIS_01 supports sustainable fishing activity.</p> <p>SAF_01b recognises and seeks to safeguard established fishing activity. In accordance with SAF_01b, the applicant should set out how established fishing interests have been taken into account in the proposal.</p>
2.6	Compulsory Acquisition (CA) and Temporary possession (TP)		
Q26.4	Welsh Ministers as Strategic Highway Authority	<p>Protective provisions & voluntary agreement At CAH1 [EV-008] and ISH5 [EV-007] the Applicant advised that it is very close to reaching an agreement with you on proposed protective provisions. In its Land Rights Tracker [REP4-091] it said that it expects to reach agreement with you on protective provisions 'shortly'.</p> <ul style="list-style-type: none"> • From your perspective, is that a correct summary of where the parties stand? 	The Protective Provisions for the Strategic Road Network were agreed between the Applicant and Welsh Government on 28/11/2024.

		<ul style="list-style-type: none"> • In respect of land rights that the Applicant seeks to acquire from you, do you envisage that you will reach voluntary agreement with the Applicant before the close of Examination? • If you have not reached agreement with the Applicant on protective provisions by Deadline 5, please submit an explanation of areas of disagreement, reasons why and by annotating Part 6, Schedule 10 of the dDCO [REP4-005] indicate what specific changes need to be made in order to address them. 	
Q26.10	<p>AyM Offshore Wind Farm Limited National Grid Electricity Transmission PLC Addleshaw Goddard PLC on behalf of Network Rail Infrastructure Limited SP Manweb PLC Wales and West Utilities</p> <p>Welsh Ministers as Strategic Highway Authority</p>	<p>Planning Act 2008 (PA2008) s127 and s138 cases to satisfy the Secretary of State</p> <p>These matters will be explored further at hearings during the week commencing 9 December 2024, at which your presence will be requested. At Deadline 6, either in response to this question or as a written statement of oral representations given at a relevant hearing, can you:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Provide an update with regards to agreeing outstanding matters with the Applicant; and • Provide any comments you wish to make, with reasoning, on the s127 and s138 cases (as appropriate) that will have been submitted by the Applicant at Deadline 5. 	<p>WG have not received any information relating to a S127 or A138 to date so will request the information from the Applicant.</p>

2.18	Onshore Biodiversity, Ecology and Natural Environment		
Q218.7	The Applicant	<p>Planting density The Welsh Government in its written representation [REP1-052] referred to planting density for new woodland should be at 2500 plants/ha. Can you confirm the planting density for new woodland and how would it be secured in the dDCO.</p>	<p>Although this question is not directed at Welsh Government, for information, planting density for new woodlands can be found within the Welsh Government Woodland Creation Grant which reflects this standard density. Woodland Creation Grant (window 4): rules booklet [HTML] GOV.WALES You will see that stocking density depends on the type of woodland to be planted. However, given that there is little information on the type or amount of woodland to be removed, we recommend the density of 2500 plants/ha as outlined in earlier written representation quoted here.</p>
2.21	Socio-economics		
Q221.1	Welsh Government	<p>Memorandum of Understanding The Applicant has responded favourably [REP4-061] to the Welsh Government's suggestion of a 'nonlegal Memorandum of Understanding' to set out key areas of joint working on areas such as community benefits, skills development, supply chains, ports and Welsh language matters. Will the Memorandum of Understanding be submitted into this Examination, and if so, when?</p>	<p>The parties met on the 26th of November to discuss the development of a non-legal Memorandum of Understanding and will progress to develop a broad framework that will include:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Joint working principles • Scope – (including potential of linking with other significant infrastructure projects) • Roles and responsibilities • Areas of further collaboration. <p>Parties have agreed that further meetings will take place to define further areas of collaboration which broadly follow these main headings:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promoting regional economic development – Ports, Skills Development, Supply Chain and Foreign Direct Investment

			<ul style="list-style-type: none">• Community Development - community benefits• Welsh Language• Health impacts <p>The WG is also looking to work with the Offshore Energy Alliance to propose a framework to ensure a strategic approach with significant projects and that such MoUs will provide a useful understanding of how each project will contribute to the 'in-combination' scale of opportunities for the region.</p>
--	--	--	--

Cyfeirnod	Cwestiwn ar gyfer:	Cwestiwn	Ymateb Llywodraeth Cymru
ExQ2			
2.0	Cwestiynau Cyffredinol a Thrawsbynciol		
Q20.3	Yr Ymgeisydd + Llywodraeth Cymru	<p>Datganiad Tir Cyffredin Cynhyrchu Datganiad Tir Cyffredin ar bob mater sy'n berthnasol i Lywodraeth Cymru. I'w gyflwyno erbyn Dyddiad Cau 5, gyda'r fersiwn derfynol erbyn Dyddiad Cau 7. Ychwanegu Llywodraeth Cymru at y Datganiad Cyffredindeb.</p>	<p>Cyfarfu'r Ymgeisydd a Llywodraeth Cymru ar 25 Tachwedd i drafod cais yr ExA am SoCG ar y cyd. Cadarnhaodd Llywodraeth Cymru fod ei phrif feysydd diddordeb yn ymwneud ag archaeoleg a threftadaeth, a phriffyrdd (ar ran Gweinidogion Cymru). Mae cytundeb ar archaeoleg a threftadaeth yn cael ei ddatblygu drwy SoCG gyda Cadw (REP1-034), a bydd diweddariad ohono'n cael ei gyflwyno i'r arholiad ar Derfyn Cau 6, yn amodol ar gytuno ar ddyddiadau cyfarfodydd rhwng y partion. Mae'r mater o ddiddordeb Gweinidogion Cymru mewn priffyrdd yn cael ei ddatblygu drwy Ddarpariaethau Diogelu perthnasol, gyda chyfarfod wedi ei gynnal ar 25 Tachwedd i ddrafftio y materion cytunwyd arno. Gall Llywodraeth Cymru a'r Ymgeisydd gadarnhau nad oes unrhyw faterion agored eraill, na meysydd anghytundeb rhwng y pleidiau, ac felly nid ydynt yn bwriadu cyflwyno SoCG i arholiad Mona.</p> <p>Mae'r partion hefyd yn trafod Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth (MoU) nad yw'n gyfreithiol bosibl ynghylch ymgysylltiad yn y dyfodol ar feysydd gwaith ar y cyd fel buddion cymunedol, porthladdoedd, cadwyni sgiliau a chyflenwi, a materion yn ymwneud â'r Gymraeg, gyda chyfarfod a gynhaliwyd ar 26 Tachwedd i drafod y mater. Mae'r Ymgeisydd a Llywodraeth Cymru yn bwriadu</p>

			trafod y mater hwn y tu allan i broses arholiadau Mona, ac felly ni fydd y Weinyddiaeth Amddiffyn yn cael ei chyflwyno i'r Archwiliad.
2.5	Pysgodfeydd Masnachol, Pysgod a Physgod Cregyn		
Q25.1	Yr Ymgeisydd + Llywodraeth Cymru	<p>Polisi Cymru A allwch chi gynghori os a sut mae'r Datblygiad Arfaethedig yn cyd-fynd â Chynllun Morol Cenedlaethol Cymru ac:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ECON_01: Twf economaidd cynaliadwy; a ▪ FIS_01: Pysgodfeydd 	<p>Polisi WNMP:</p> <p>ECON_01 yn darparu sylfaen ar gyfer cefnogi prosiectau sy'n cyfrannu'n gadarnhaol at dwf economaidd cynaliadwy. Gall yr ymgeisydd nodi'n well sut mae'r cynnig yn cyfrannu at y polisi hwn.</p> <p>FIS_01 cefnogi pysgota cynaliadwy.</p> <p>SAF_01b yn cydnabod ac yn ceisio diogelu gweithgarwch pysgota sefydledig. Yn unol â SAF_01b, dylai'r ymgeisydd nodi sut mae buddiannau pysgota sefydledig wedi'u hystyried yn y cynnig.</p>
2.6	Caffael Gorfodol (CA) a Meddiant Dros Dro (TP)		
Q26.4	Gweinidogion Cymru fel yr Awdurdod Priffyrdd Strategol	<p>Darpariaethau amddiffynnol a chytundeb gwirfoddol Yn CAH1 [EV-008] ac ISH5 [EV-007], cynghorodd yr Ymgeisydd ei fod yn agos iawn at ddod i gytundeb gyda chi ar ddarpariaethau amddiffynnol arfaethedig. Yn ei Draciwr Hawliau Tir [REP4-091], dywedodd ei fod yn disgwyl dod i gytundeb â chi ar ddarpariaethau amddiffynnol 'yn fuan'.</p>	<p>Cytunwyd ar y Darpariaethau Amddiffynnol ar gyfer y Rhwydwaith Ffyrdd Strategol rhwng yr Ymgeisydd a Llywodraeth Cymru ar 28/11/2024.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • O'ch safbwynt chi, a yw hynny'n grynodeb cywir o sefyllfa'r partïon? • O ran hawliau tir y mae'r Ymgeisydd yn ceisio eu caffael gennych, a ydych yn disgwyl y byddwch yn dod i gytundeb gwirfoddol gyda'r Ymgeisydd cyn i'r Archwiliad ddod i ben? • Os na fyddwch wedi dod i gytundeb gyda'r Ymgeisydd ar ddarpariaethau amddiffynnol erbyn Dyddiad Cau 5, cyflwynwch esboniad o'r meysydd anghytundeb, y rhesymau pam a, thrwy anodi Rhan 6, Atodlen 10 y dDCO [REP4-005], nodwch ba newidiadau penodol y mae angen eu gwneud i fynd i'r afael â nhw. 	
Q26.10	<p>AyM Offshore Wind Farm Limited National Grid Electricity Transmission PLC Addleshaw Goddard PLC ar ran Network Rail Infrastructure Limited SP Manweb PLC Wales and West Utilities</p> <p>Gweinidogion Cymru fel yr Awdurdod Priffyrdd Strategol</p>	<p>Achosion a127 ac a138 Deddf Cynllunio 2008 (PA2008) i fodloni'r Ysgrifennydd Gwladol</p> <p>Bydd y materion hyn yn cael eu harchwilio ymhellach mewn gwrandawiadau yn ystod yr wythnos yn dechrau 9 Rhagfyr 2024, y gofynnir i chi fod yn bresennol ynddynt. Erbyn Dyddiad Cau 6, naill ai wrth ymateb i'r cwestiwn hwn neu fel datganiad ysgrifenedig o sylwadau llafar a roddwyd mewn gwrandawriad perthnasol, a allwch chi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Roi diweddariad ynglŷn â chytuno ar faterion sy'n weddill gyda'r Ymgeisydd; a • Darparu unrhyw sylwadau yr hoffech eu gwneud, gyda rhesymau, ar yr achosion a127 ac a138 (fel y bo'n briodol) y bydd yr ymgeisydd wedi'u cyflwyno erbyn Dyddiad Cau 5. 	<p>Nid yw LIC wedi derbyn unrhyw wybodaeth yn ymwneud ag A127 nac A138 hyd yn hyn, felly bydd yn gofyn am y wybodaeth gan yr Ymgeisydd.</p>

2.18	Bioamrywiaeth, Ecoleg a'r Amgylchedd Naturiol ar y Tir		
Q218.7	Yr Ymgeisydd	<p>Dwysedd plannu Yn ei sylw ysgrifenedig [REP1-052], nododd Llywodraeth Cymru y dylai'r dwysedd plannu ar gyfer coetir newydd fod yn 2500 o blanhigion fesul hectar. A allwch chi gadarnhau'r dwysedd plannu ar gyfer coetir newydd a sut byddai'n cael ei sicrhau yn y dDCO.</p>	<p>Er nad yw'r cwestiwn hwn wedi'i gyfeirio at Lywodraeth Cymru, er gwybodaeth, gellir dod o hyd i ddwysedd plannu ar gyfer coetiroedd newydd o fewn Grant Creu Coetir Llywodraeth Cymru sy'n adlewyrchu'r dwysedd safonol hwn. Grant Creu Coetir (ffenestr 4): llyfryn rheolau [HTML] GOV. CYMRU Fe welwch fod dwysedd stocio yn dibynnu ar y math o goetir sydd i'w blannu. Fodd bynnag, o gofio nad oes llawer o wybodaeth am y math neu faint o goetir sydd i'w symud, rydym yn argymhell dwysedd 2500 o blanhigion/ha fel yr amlinellir yn y gynrychiolaeth ysgrifenedig gynharach a ddyfynnir yma.</p>
2.21	Materion Economaidd-Gymdeithasol		
Q221.1	Llywodraeth Cymru	<p>Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth Mae'r Ymgeisydd wedi ymateb yn ffafriol [REP4-061] i awgrym Llywodraeth Cymru 'Memorandwm Cydddealltwriaeth nad yw'n gyfreithiol' i amlinellu meysydd cydweithio allweddol ar feysydd fel buddion cymunedol, datblygu sgiliau, cadwyni cyflenwi, porthladdoedd a materion yn ymwneud â'r Gymraeg. A fydd y Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth yn cael ei gyflwyno i'r Archwiliad? Os felly, pryd?</p>	<p>Cyfarfu'r partïon ar 26 Tachwedd i drafod datblygiad Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth anghyfreithiol a byddant yn symud ymlaen i ddatblygu fframwaith eang a fydd yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Egwyddorion gweithio ar y cyd • Cwmpas – (gan gynnwys y posibilrwydd o gysylltu â phrosiectau seilwaith sylweddol eraill) • Rolau a chyfrifoldebau • Meysydd cydweithredu pellach. <p>Mae pleidiau wedi cytuno y bydd cyfarfodydd pellach yn cael eu cynnal i ddiffinio meysydd</p>

			<p>cydweithio pellach sy'n dilyn y prif benawdau hyn yn fras:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hyrwyddo datblygiad economaidd rhanbarthol – Porthladdoedd, Datblygu Sgiliau, Cadwyn Gyflenwi a Buddsoddi Uniongyrchol Tramor • Datblygu Cymunedol - buddion cymunedol • Cymraeg • Effeithiau iechyd <p>Mae LIC hefyd yn edrych i weithio gyda'r Gynghrair Ynni Alltraeth i gynnig fframwaith i sicrhau dull strategol gyda phrosiectau sylweddol ac y bydd MoUs o'r fath yn darparu dealltwriaeth ddefnyddiol o sut y bydd pob prosiect yn cyfrannu at raddfa'r cyfleoedd 'cyfunol' ar gyfer y rhanbarth.</p>
--	--	--	---